

місцевості та в горах, коли різниця висот між двома і більше точками відображається чітко.

Заключним етапом навчально-польової (картографічної) практики є захист самої практики студентами.

Таким чином, навчально-польової (картографічної) практики є основною компонентою при підготовці майбутніх фахівців географічного профілю, що можливе в першу чергу через інформатизацію картографічних творів, та реалізується у формі використання сучасних ГІС, що дозволяє, з одного боку, наповнити наявні практичну складову новими якісними і кількісними даними, підвищити результативність засвоєння географічних знань, а з іншого – організувати освітній процес з використанням картографічних методів, засобів та сучасних інформаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Бережний В.А., Костріков С.В., Сегіда К.Ю. ГІС: перспективи університетського навчального процесу в інформатизації географічної освіти // Проблеми сучасної освіти : збірник науково-метод. праць. Вип. 4. Харків, 2013. С. 45-54.

2. Санкова Е. А. Формирование картографической грамотности студентов факультета естественных наук средствами адаптивной технологии обучения // Ученые записки Орлов. гос. ун-та : научный журн. Серия : Гуманитарные и социальные науки. Орел, 2010. № 1 (35). С. 332-338.

3. Zwartjes L. The need for a learning line for spatial thinking using GIS in education // Innovative learning geography in Europe: new challenges for the 21st century. Newcastle upon Tyne, UK, 2014. P. 39-63.

УДК: 338.48:332.14:349

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СФЕРІ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Смоленська Л.І., старший викладач кафедри геодезії, землеустрою та земельного кадастру, 3761077@gmail.com

Мазурак І.І., ЗВО СВО «Бакалавр» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»,
igorigor7768@gmail.com

Одеський державний аграрний університет, м.Одеса, Україна

Проаналізовано нормативно-правову базу в сфері рекреації та туризму об'єднаних територіальних громад. Встановлено, що правове забезпечення – це

основний організаційний механізм, через який здійснюється функціонування, управління та розвиток рекреаційно-туристичної галузі на рівні об'єднаних територіальних громад.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада (ОТГ), рекреація, туризм, праві акти, нормативна база.

Нормативно-правове забезпечення встановлює фундаментальні принципи функціонування туризму та рекреації і має на меті створити умови для реалізації прав і дотримання обов'язків усіма суб'єктами сфери туризму та рекреації (надавачами туристичних послуг, послуг з розміщення і перевезення, туристами та рекреантами, органами влади та місцевого самоврядування, громадськими організаціями та ін.). Елементами правового забезпечення є правові та нормативні акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування [5].

Нормативно-правове підґрунтя рекреаційно-туристичної галузі об'єднаних територіальних громад включає такі основні правові акти, які приведені на рис. 1.

Рис. 1. Нормативно-правова база в сфері рекреації та туризму ОТГ

Аналіз нормативно-правових актів в сфері рекреації та туризму нами систематизовано та зведено в табл. 1.

Таблиця 1. **Аналіз нормативно-правових актів в сфері рекреації та туризму**

Нормативно-правовий акт	Основні положення, які регулюються нормативно-правовим актом з досліджуваного питання
Конституція України	<p>1) закріплено права та свободи громадянина (у тому числі право на відпочинок, вільне пересування, безпечне для життя і здоров'я довкілля, задоволення духовних потреб тощо);</p> <p>2) встановлено обов'язковість виконання на території об'єднаної територіальної громади рішень органу її місцевого самоврядування</p>
Закон України «Про туризм» [6]	<p>1) визначено загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади реалізації державної політики у сфері туризму;</p> <p>2) врегульовано відносини щодо організації та здійснення туризму на території України</p>
Закон України «Про курорти» [3]	визначає правові, організаційні, економічні та соціальні засади розвитку курортів і який спрямований на забезпечення оздоровлення людей шляхом використання природних лікувальних ресурсів і природних територій курортів, а також їх охорони
Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [4]	визначає основні повноваження органів місцевого самоврядування, основні з яких: затвердження місцевих програм розвитку туризму; визначають кошти місцевих бюджетів для фінансового забезпечення місцевих програм розвитку туризму; доручають своїм виконавчим органам фінансування місцевих програм розвитку туризму за рахунок коштів місцевого бюджету; вживають заходи для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з надання туристичних послуг тощо.
Закон України «Про землеустрій» [2] та Земельний Кодекс України [1]	<p>1) регулювання земельних відносин, які виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами в сфері туризму та рекреації;</p> <p>2) теоретичні та методичні аспекти розробки проектів землеустрою щодо рекреаційних, природно-заповідних, оздоровчих територій з метою їх благоустрою;</p> <p>3) питання щодо інвентаризації та резервування земельних ділянок у прибережній зоні у відповідності з комплексною схемою розташування об'єктів морської туристичної та курортної інфраструктури для реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на розвиток водних видів відпочинку.</p>

Основним профільним стратегічним документом розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні є «*Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 р.*» [5], затверджена розпорядженням КМУ від 16.03.2017р. №168-р, якою визнано основні пріоритети для забезпечення сталого розвитку туризму (рис. 2).

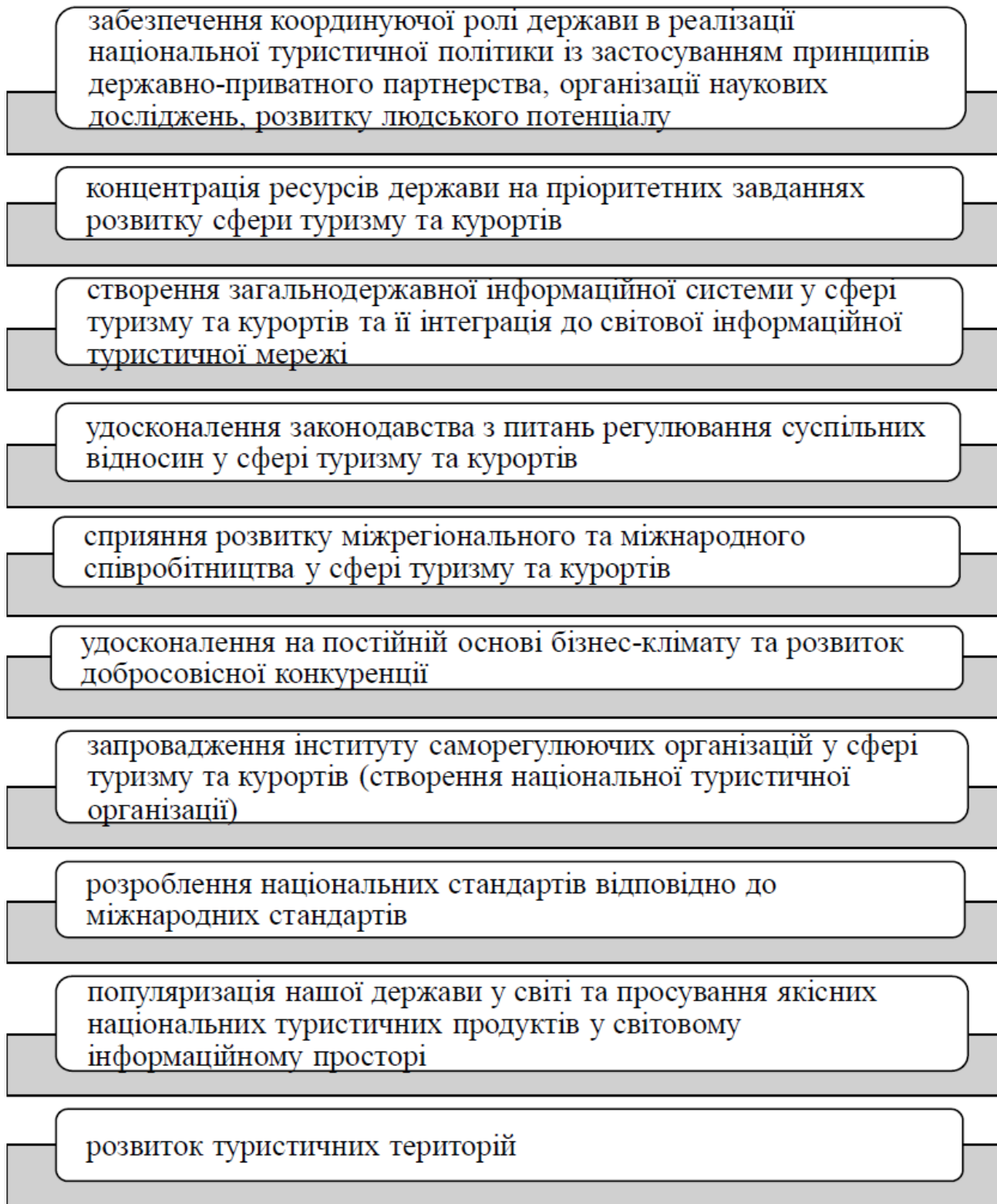

Рис. 2. Основні пріоритети для забезпечення сталого розвитку туризму відповідно до [5]

Згідно з положеннями «Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 р.» [5]: «Туристично-рекреаційна сфера пов'язана з діяльністю понад 50 галузей, її розвиток сприяє підвищенню рівня зайнятості, диверсифікації національної економіки, збереженню і розвитку культурного потенціалу, збереженню екологічно безпечного навколишнього природного середовища, а також підвищує рівень інноваційності національної економіки, сприяє гармонізації відносин між різними країнами і народами. Крім того, туризм є одним із засобів реалізації зовнішньої політики держави».

Реалізацію державної політики у сфері туризму та курортів України, після ліквідації Кабміном у 2014 р. Державного агентства України з туризму та курортів, здійснює Департамент туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (2016 р.). На регіональному рівні такі функції виконують різні управління та департаменти при обласних державних адміністраціях. Водночас така ситуація розцінюється нами як негативна, оскільки Мінекономрозвитку в межах чинного законодавства позбавлене дієвих інструментів впливу на гравців туристичного ринку, а отже слабка координованість дій учасників туристичного ринку призводить до різноманітних наслідків: від сповільнення законодавчого процесу щодо посилення ліцензійних вимог до туроператорів до створення дієвого механізму реалізації цивільної відповідальності туроператора перед туристами; встановлення адміністративної відповідальності суб'єктів туристичної діяльності за порушення законодавства у сфері туризму тощо [4].

Отже, аналіз інституційно-організаційного середовища розвитку і функціонування туризму та рекреації ОТГ дозволяє стверджувати, що Україна на сьогодні має необхідне для розвитку сфери туризму нормативно-правове та інституційне забезпечення. Однак органами місцевого самоврядування слабо використовуються усі можливості організаційного механізму розвитку туризму та рекреації.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001р. № 2768-III. Дата оновлення: 10.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
2. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. Дата оновлення: 10.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>.
3. Про курорти: Закон України від 5 жовтня 2000 року, № 2026-III. Дата оновлення: 16.10.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>.
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997р. №280/97-вр. Дата оновлення: 03.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
5. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 р. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 р. № 168-р.

Офіційний вісник України. 2017. № 26. Ст. 136. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>.

6. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 року, № 324/95-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

УДК 630:657.371(477)

НАЦІОНАЛЬНА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЛІСІВ УКРАЇНИ

Степанова В., ЗВО, магістрантка, stepanovav2023@gmail.com

Мовчан Т.В.. к. е. н., доцент кафедри геодезії, землеустрою та земельного кадастру, mov4an.tata@gmail.com

Одеський державний аграрний університет м.Одеса, Україна

Лісові екосистеми, які є складовими частинами природно-ресурсного потенціалу держави, виконують важливі екологічні та соціально-економічні функції, впливають на середовище існування людей, складають експортний потенціал держави. При раціональному поєднанні двох головних зазначених функцій ліси дають максимально можливу ефективність. Однак, незбалансоване та занадто інтенсивне використання даного ресурсу призводить до виснаження екосистеми, в результаті чого екологічні наслідки в майбутньому можуть мати безповоротний вплив. Оскільки лісовий фонд України становить приблизно 16%, то важливим є впорядкування системи збалансованого лісогосподарського використання, в тому числі – лісогосподарського землекористування. Задля цього потребуються механізми прозорого моніторингу їх стану в розрізі раціонального використання та відновлення лісових ресурсів.

Головні функції лісів України окреслені на рисунку 1.

Відповідно до ст. 1 Лісового кодексу України ліс це така екосистема, що включає в себе деревну, чагарникову, трав'яну рослинність, живі організми та інші природні компоненти, що взаємодіють та впливають один на одного та довкілля [1].